

Sygnatura akt II AKa 248/21

1.

2. WYROK

2.1. W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2021 r.

4. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Bogusław Tocicki

Sędziowie: SA Edyta Gajgał

SO del. do SA Artur Tomaszewski /spr./

Protokolant: Joanna Rowińska

6. przy udziale Marka Ratajczyka prokuratora Prokuratury (...)

7. po rozpoznaniu w dniu 24 września 2021 r.

8. sprawy J. S.

1.o odszkodowanie i zadośćuczynienie

2.na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawczynię

9.od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

10.z dnia 7 maja 2021 r., sygn. akt III Ko 262/20

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że dodatkowo zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni J. S. 150 000 (sto pięćdziesiąt tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, ponad kwotę zasądzoną w pkt I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 września 2021r.;

II. w pozostałym zakresie utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni J. S. zwrot poniesionych przez nią kosztów postępowania odwoławczego:

a) w wysokości 251,94 złote tytułem kosztów dojazdu wnioskodawczyni na rozprawę odwoławczą;

b) w wysokości 240 złotych tytułem kosztów ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym;

c) w wysokości 445,10 złotych tytułem kosztów dojazdu pełnomocnika wnioskodawczyni na rozprawę odwoławczą;

II. stwierdza, że koszty postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Aka 248/21	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA			
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
1.wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 7 maja 2021 r., sygn. akt III Ko 262/20			
1.2. Podmiot wnoszący apelację			
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# oskarżyciel posiłkowy			
# oskarżyciel prywatny			
# obrońca			

# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# inny			
1.3. Granice zaskarżenia			
1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski				
#	uchylenie	#	zmiana	
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				
1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.		Nie przeprowadzono dowodów w postępowaniu odwoławczym.		
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.		Nie przeprowadzono dowodów w postępowaniu odwoławczym.		
1.6. Ocena dowodów				

1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
3.1.	Pełnomocnik wnioskodawcy zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, tj.: - art. 8b ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 i 3 ustawy	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

	<p>z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (zwanej dalej ustawą lutową) w zw. z art. 445 § 1 k.c., poprzez jego błędną wykładnię i nieprawidłowe ustalenie odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia zasądzonej na rzecz wnioskodawczyni w sytuacji, gdy w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego zasądzona kwota 350.000,00 zł jest kwotą zaniżoną i nieodpowiednią do rozmiaru krzywdy doznanej przez wnioskodawczynię w wyniku pobytu w więzieniu w okresie prenatalnym i wczesnego dzieciństwa.</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Zarzut pełnomocnika dotyczący wysokości zasądzonego zadośćuczynienia</p>				

zasługuje częściowo na uwzględnienie. Rację ma skarżący pełnomocnik, że w realiach sprawy zasądzona kwota 350.000 zł nie jest odpowiednia w rozumieniu art. 445 § 1 k.c., będąc kwotą zaniżoną w stosunku do rozmiaru krzywdy doznanej przez wnioskodawczynię w wyniku pobytu w więzieniu w okresie prenatalnym i wczesnego dzieciństwa.

Sąd I instancji ustalając wysokość zadośćuczynienia zasadniczo miał na uwadze wszystkie istotne okoliczności związane z określeniem rozmiaru krzywdy doznanej przez wnioskodawczynię, co przyznaje także sam pełnomocnik w apelacji.

Zdaniem sądu odwoławczego, przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia Sąd Okręgowy nie uwzględnił jednak w dostatecznym stopniu tego, że wnioskodawczyni została odtrącona przez swojego ojca właśnie z uwagi na fakt, że urodziła się w

warunkach izolacji.
Jak zasadnie
wskazuje
pełnomocnik w
apelacji, ojciec nie
uznał
wnioskodawczyni,
albowiem
podejrzewał, że
jest ona dzieckiem
pozamałżeńskim.

Matka
wnioskodawczyni
została aresztowana
na bardzo wczesnym
etapie ciąży, a
tym samym ojciec
wnioskodawczyni
mógł rzeczywiście
podejrzewać, że
może ona nie być
jego dzieckiem i
że jest dzieckiem
poczętym w wyniku
romansu lub gwałtu
więziennego. W
konsekwencji ojciec
odtrącił ją
psychicznie, a
ponieważ matka
wnioskodawczyni po
wyjściu na wolność
często chorowała,
wnioskodawczyni w
dużej mierze zdana
była na siebie.

W kontekście braku
właściwej relacji
wnioskodawczyni z
rodzicami, nie
sposób pominąć
również tego, że,
jak ustalił Sąd
Okręgowy, w obawie
przed
umieszczeniem
córkę w domu
dziecka, J. K. oddała
ją współsądzoną

Z. S., która została zwolniona z jednostki i do około czwartego roku życia J. S. była wychowywana w P. przez Z. S. i jej rodziców.

Bezspornie wnioskodawczyni boryka się z problemami zdrowotnymi praktycznie od początku swego istnienia, w tym zaburzeniami psychicznymi będącymi w dużej mierze konsekwencją traumatycznego dzieciństwa, co doprowadziło do wykształcenia się u niej zaburzonej osobowości znacznie utrudniającej prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie oraz zbudowanie głębszej relacji z mężem i dziećmi.

Niewątpliwie zaburzenia te uniemożliwiły jej też ukończenie szkoły pielęgniarstwa, co także było źródłem frustracji i poczucia krzywdy.

Wszystko to, zdaniem Sądu Apelacyjnego, przemawiało za uznaniem, że wnioskodawczyni

należy się wyższe zadośćuczynienie niż zasądzona kwota 350.000 zł i dlatego zmieniono zaskarżony wyrok dodatkowo zasądzając od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczynie J. S. kwotę 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Zasądzona w ten sposób łącznie na rzecz wnioskodawczynie kwota 500.000 zł (350.000 + 150.000) wydaje się w pełni odpowiednia w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. do rozmiaru jej krzywdy. Kwota ta czyni zadość w całości negatywnym przeżyciom wnioskodawczynie, jej cierpieniom fizycznym i psychicznym związanym bezpośrednio z okresem prenatalnym, narodzinami i pobytem w więzieniu, jak i dalszymi skutkami tego, gdy znalazła się na wolności.

Podkreślić zarazem należy, że część zdarzeń traumatycznych,

jakie dotknęły w dzieciństwie wnioskodawczynię, nie była jednak skutkiem powyższego, lecz wynikała ze sposobu wychowywania jej przez rodziców (którzy także mieli własne traумы i fobie), jak i obiektywnie bardzo złej sytuacji materialnej jej rodziny.

W pozostałym zakresie stawiany zarzut jest więc niezasadny. Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego, ani przepisów postępowania, ani błędu w ustaleniach faktycznych, które miałyby wpływ na treść zaskarżonego wyroku w większym zakresie, niż to stwierdzono wyżej. Wbrew zarzutowi Sąd Okręgowy wziął pod uwagę, z zastrzeżeniami poczynionymi wcześniej, wszystkie istotne okoliczności faktyczne mające wpływ na wysokość zadośćuczynienia.

Sąd I instancji prawidłowo, co do zasady, ustalił i ocenił okoliczności

wpływające na wysokość należnego wnioskodawczyni zadośćuczynienia wynikłego z faktu narodzin w zakładzie karnym, panujących tam bardzo trudnych warunków, okresu pobytu oraz izolacji od matki, z którą nie mogła zbudować prawidłowej relacji i która doznawała własnych cierpień, które również miały negatywny wpływ na dziecko i jego rozwój (por. str. 14-15 uzasadnienia). Sąd Apelacyjny te ustalenia i ocenę w pełni podziela i nie ma potrzeby powtarzać tych samych argumentów.

Nie sposób też przyjąć, iż sąd I instancji w sposób wybiórczy wskazał elementy stanu faktycznego, które powinny być wzięte pod uwagę przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, co w konsekwencji mogłoby prowadzić do zbagatelizowania rozmiaru krzywdy wnioskodawczyni.

Nie ulega przecieź wątpliwości, że przesłanek rzutujących na szkodę niemajątkową, a zadośćuczynienie

jest rekompensatą za tego typu szkodę, nie sposób przeliczyć na złotówki. Niezbędne jest przyjęcie pewnych założeń, kryteriów, które następnie odnoszone są do ściśle zindywidualizowanej sytuacji danej osoby. Tak też postąpił Sąd Okręgowy.

W świetle jednolitego stanowiska judykatury odnoszącego się do pojęcia „zadośćuczynienie”, w tym na gruncie przepisów ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, dla wykładni pojęcia „zadośćuczynienie” miarodajne są przepisy prawa cywilnego materialnego, a zwłaszcza art. 445 § 1 i 2 kodeksu cywilnego, z którego wynika, że zadośćuczynienie powinno być „odpowiednie”. Ustalenie, jaka kwota w realiach konkretnej sprawy

jest „odpowiednia”, należy do sfery dyskrecjonalnej władzy sędziego.

Wysokość zadośćuczynienia winna być przy tym tak ukształtowana, by nie miała jedynie symbolicznego charakteru, lecz odzwierciedlała adekwatnie doznaną krzywdę (funkcja kompensacyjna zadośćuczynienia).

Wysokość zadośćuczynienia nie może być również nadmierna, tak, aby nie prowadziła w ten sposób do nadmiernego wzbogacenia się.

„Ustalając zatem wysokość zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, należy każdorazowo stosować kryteria stricte indywidualne, a przede wszystkim mieć na uwadze nie tylko okres izolacji ale skutki jakie izolacja spowodowała dla dobrego imienia wnioskodawcy, jego pozycji w środowisku, uwzględniać negatywne przeżycia psychiczne, cierpienia fizyczne, czy też inne negatywne skutki

dla zdrowia osoby
poszkodowanej,
słowem zatrzeć lub
zniwelować odczucie
krzywdy związanej z
niesłusznym
pozbawieniem
wolności.
Niewątpliwie brak
jest obiektywnego
przelicznika
krzywdy doznanej
przez osobę
niesłusznie skazaną.
Jednakże funkcja
kompensacyjna
zadośćuczynienia
sprawia, iż z
jednej strony - nie
może mieć ono
jedynie charakteru
symbolicznego, zaś z
drugiej - nie może
być nadmiernym
ekwiwalentem
pieniężnym w
stosunku do
krzywdy i być
źródłem
nieuzasadnionej
korzyści
majątkowej.” (wyrok
SA w Szczecinie
z 22.11.2018 r., II
AKa 174/18, LEX nr
2668128).

„Zadośćuczynienie
winno stanowić
"sumę
odpowiednią", a
więc nie może
mieć ona charakteru
symbolicznego, a
powinna
odzwierciedlać
rzeczywiście
doznaną krzywdę
i służyć jej
złagodzeniu. Zatem

określenie takiej "sumy", z uwagi na niemierzalny charakter zadośćuczynienia należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego, przy uwzględnieniu okoliczności zaistniałych w konkretnej sprawie." (wyrok SA w Szczecinie z 8.11.2018 r., II AKA 158/18, LEX nr 2668087).

„Zadośćuczynienie "ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy" i nie powinno być źródłem wzbogacenia się." (wyrok SA we Wrocławiu z 27.09.2018 r., II AKA 225/18, LEX nr 2583359).

Zasądzona tytułem zadośćuczynienia kwota 350.000 zł, powiększona przez sąd odwoławczy o 150.000 zł, spełnia powyższe wymogi i odzwierciedla adekwatnie doznaną przez wnioskodawczynię krzywdę.

Faktem zaś powszechnie znanym, dostępnym też łatwo do wiadomości w

internecie, jest to, że w czasie orzekania przez sąd I instancji, czyli w maju 2021 r., średnie miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, wynosiło 5.636,68 zł.

Tym samym zasądzona łącznie kwota 500.000 zł w żadnej mierze nie może być też uznana za rażąco niską.

Jak już wskazano wcześniej, wysokość zadośćuczynienia nie może być również nadmierna, tak, aby nie prowadziła do nadmiernego wzbogacenia się osoby zgłaszającej roszczenie.

Zdaniem sądu odwoławczego, wysokość zadośćuczynienia, zasądzona w niniejszej sprawie w oparciu o przesłanki określone w art. 8 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 i 3 ustawy lutowej oraz art. 445 § 1 k.c., spełnia stawiane przed zadośćuczynieniem jego cele i wymogi.

„Zadośćuczynienie powinno zrównoważyć wszystkie negatywne przeżycia i doświadczenia pokrzywdzonego.

Jest swoistego rodzaju sankcją za naruszenie dóbr osobistych, dlatego jego zakres jest wyznaczony regulacjami prawa cywilnego, określającymi katalog dóbr osobistych, w tym naruszenie wolności człowieka, również przy uwzględnieniu jej aspektu wewnętrznego, tj. wolności od obawy i strachu, od użycia przemocy czy zrealizowania groźby, naruszenie możliwości swobodnego dysponowania wartościami osobistymi” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 7 czerwca 2018r., sygn. akt II AKa 228/18, LEX 2577945).

Sąd Okręgowy przy miarkowaniu wysokości odszkodowania te wszystkie okoliczności, co do zasady, wziął pod uwagę, dokonując prawidłowej oceny

materiału dowodowego i wyprowadzając wnioski zgodne z zasadami prawidłowego rozumowania, doświadczenia życiowego oraz wskazań wiedzy. Pełnomocnik w swojej apelacji nie wskazał na żadne okoliczności, które mogłyby te ustalenia podważyć ponad kwotę, o jaką podwyższył zadośćuczynienie sąd odwoławczy.

Tak więc zasądzona kwota, podwyższona przez sąd odwoławczy, w pełni odzwierciedla krzywdę doznaną przez wnioskodawczynię i w żadnej mierze nie można jej uznać jedynie za symboliczną. Ma ona realną wartość, wynoszącą prawie stukrotność średniego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw za maj 2021 r.

Odmienne stanowisko skarżącego pełnomocnika wnioskodawczyni i domaganie się znacznie wyższej

kwoty to tylko jego subiektywna ocena tych samych okoliczności i dowodów, która nie zasługiwała na uwzględnienie, a stawiany zarzut ma w większości charakter jedynie polemiczny. Brak też jakichkolwiek podstaw do odwoływania się do innych tego typu spraw, gdyż każda sprawa ma swoją specyfikę i wymaga odrębnego rozważenia i oceny.

Sąd odwoławczy uważa, że zadośćuczynienie w tak ustalonej kwocie spełni funkcję kompensacyjną i doprowadzi do wyrównania krzywdy, a moralna wymowa orzeczenia oraz kwota przyznanego zadośćuczynienia pozwoli na należyłą i adekwatną kompensację cierpień doznanych przez wnioskodawczynię.

Wniosek

Pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od Skarbu Państwa

- # zasadny
- # częściowo zasadny
- # niezasadny

<p>na rzecz wnioskodawczyni J. S.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadośćuczynienia w kwocie 1.650.000 zł, tj. ponad zasądzoną już kwotę 350.000,00 zł, <p>względnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu. 				
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>				
<p>Wskazano je wyżej w części dotyczącej ustosunkowania się do zarzutu.</p>				
<p>3.2.</p>	<p>Pełnomocnik wnioskodawczyni zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 8b ust.1 w zw. z art. 11 ust. 1 i 3 w zw. z art. 8 ust. 3 ustawa z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec 	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		

osób
represjonowanych
za działalność na
rzecz niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (zwanej
dalej ustawą lutową)
w zw. z art. 558 k.p.k.
w zw. z art. 322 k.p.c.
w zw. z art. 444 §
1 i 2 k.c. poprzez
miarkowanie kwoty
odszkodowania do
kwoty 10.000,00 zł,
podczas gdy z
uwagi na trwałe
rozstrój zdrowia
wnioskodawcy
naprawienie szkody
winno objąć
wszelkie wyniki
z tego powodu
koszty, w tym
koszty związane z
leczeniem
wnioskodawcy, a
także z uwagi
na całkowitą utratę
możliwości
skończenia szkoły
pielęgniarskiej i
wykonywania pracy
zarobkowej w
charakterze
pielęgniarki, szkoda
obejmuje również
utraczone dochody,
przy czym w związku
z niemożliwością
ścisłego
udowodnienia
wysokości
odszkodowania
odpowiednią sumą
w rozumieniu art.
322 k.p.c.
uwzględniającą
okoliczności sprawy

	jest kwota 200.000,00 złotych.		
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny			
<p>Zarzut jest niezasadny. Sąd I instancji miarkując odszkodowanie do kwoty 10.000 zł, w żadnej mierze nie dopuścił się naruszenia art. 8b ust.1 w zw. z art. 11 ust. 1 i 3 w zw. z art. 8 ust. 3 ustawa z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (zwanej dalej ustawą lutową) w zw. z art. 558 k.p.k. w zw. z art. 322 k.p.c. w zw. z art. 444 § 1 i 2 k.c.</p> <p>Prawdą jest, iż wnioskodawczyni na skutek urodzenia i przebywania w okresie wczesnego dzieciństwa w zakładzie karnym doznała rozstroju zdrowia w postaci stałego uszczerbku na zdrowiu dotyczącym stanu jej zdrowia</p>			

psychicznego.

Kwestia ta była przedmiotem rozważań w pkt 3.1. w odniesieniu do związanej z tym krzywdy i zasądzonego zadośćuczynienia.

Odnosnie zaś szkody, to, jak zasadnie wskazał Sąd Okręgowy, szkoda to uszczerbek w dobrach i interesach o wartości majątkowej dających wyrazić się w pieniądzu i obejmuje ona zgodnie z art. 361 § 2 k.c. straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Jak też prawidłowo przyjął Sąd Okręgowy, musi to być w tym przypadku szkoda doznana przez wnioskodawczynię w wyniku przebywania we wczesnym dzieciństwie w zakładzie karnym. Ani wnioskodawczyni, ani jej pełnomocnik, nie wskazali zaś żadnych kwot przeznaczonych przez wnioskodawczynię

na leczenie związane z powstałymi u niej zaburzeniami psychicznymi, na rehabilitację czy terapię psychologiczną.

Nadto, odnośnie jej innych schorzeń, to biegły z zakresu medycyny sądowej w pisemnej opinii, jednoznacznie stwierdził, po przeprowadzonym osobiście badaniu wnioskodawczynie i zapoznaniu się z dostarczoną dokumentacją medyczną, że brak podstaw do przyjęcia, aby przebywanie przez nią w zakładzie karnym wraz matką od dnia urodzenia, tj. 11.09.1952 r., do końca sierpnia 1954 r. spowodowało uszczerbek na jej zdrowiu fizycznym. Schorzenia fizyczne, które u niej stwierdzono, są zmianami chorobowymi, które mogą występować u każdego człowieka bez względu na to, w jakich warunkach przebiegał ich wczesno dziecięcy okres życia. U badanej wnioskodawczynie nie wykazano w zakresie jej stanu zdrowia fizycznego

żadnych aspektów wpływu na niego przez jej wczesno dziecięcy okres życia i warunków, w jakich przebywała (por. k. 134-138). Brak jakichkolwiek podstaw, aby kwestionować treść tej opinii.

Co do okoliczności samego leczenia, to oczywistym jest, zdaniem Sądu Apelacyjnego, że w dzieciństwie wnioskodawczyni nie ponosiła kosztów swego leczenia, lecz ponosili je jej rodzice, inni członkowie rodziny lub osoby trzecie. Odnośnie zaś leczenia jako osoby dorosłej, to powinna ona była korzystać w pierwszej kolejności z pomocy publicznej służby zdrowia, która przecież była i jest, co do zasady, darmowa. Wnioskodawczyni z takiej pomocy nie korzystała nie dlatego, że nie było takiej możliwości, czy, jak twierdzi pełnomocnik, z powodu traumatycznych przeżyć pochodzących z wczesnego dzieciństwa, ale dlatego, że nie chciała, bo tak

ja wychowano. Jak sama zeznała: „Nie chciałam się leczyć. Nie wierzę w lekarzy. Nie wiem, dlaczego nie wierzę w lekarzy. Mój tato nie chodził, mój wujek też nie. Ja chciałam być pielęgniarką. Po prostu taka jestem i nie pójdę do lekarza. Jak jestem chora, to kupię lekarstwa, zjem je. Wiadomo, że to nie jest dobre, ale mój tato nigdy nie chodził do lekarza, więc ja mam to chyba po nim, że nie pójdę, bo wiem, że zaczną się badania.” (k. 114).

Trudno więc uznać, że mamy do czynienia ze szkodą, która winna być jej wyrównana w większej wysokości, niż to zasądził Sąd Okręgowy,

Odnosnie utraconych dochodów, które wnioskodawczyni mogła osiągnąć, gdyby skończyła szkołę pielęgniarską i wykonywała pracę zarobkową w charakterze pielęgniarki, to w pierwszej kolejności wskazać należy, że nawet gdyby wnioskodawczyni skończyła szkołę pielęgniarską, wcale

automatycznie nie oznacza to, że pracowałyby w zawodzie pielęgniarstwa. W żadnej mierze przekonująco nie zostało też wykazane, że gdyby pracowała jako pielęgniarka, to zarabiałaby więcej niż wykonując inne prace i inne zawody, które faktycznie wykonywała, względnie które pozostawały w granicach jej możliwości. Podkreślić też należy, że rodzice wnioskodawczynie nie mieli dużych aspiracji, co do kariery zawodowej swych dzieci; jak zeznała wnioskodawczynie: „Jak skończyłam szkołę podstawową, to tata chciał, żebym była krawcową, a brat szewcem” (k. 144).

A to, jak potoczyła się jej dalsza droga zawodowa, wynika po części także ze sposobu jej wychowania przez rodziców i negatywnego stosunku do ówczesnego ustroju: „Mama (...) Nie pozwoliła mi należeć do (...), do partii. Jak poszłam do pracy

i byłąbym w partii, to zarabiałabym dużo, ale mama powtarzała, że nie mogę należeć do partii. Ja ją słuchałam. Już wtedy byłam dorosła. Słuchałam mamy, bo mówiła mi, że nie wolno należeć do partii. Wszystkie dzieci należały do (...), a ja nie mogłam.” (k. 112v).

W tej sytuacji brak jakichkolwiek przekonujących podstaw do podwyższenia zasądzonej już przez Sąd Okręgowy kwoty 10.000 zł, która ustalona została w oparciu o art. 322 k.p.c. Sąd Apelacyjny w pełni podziela rozważania Sądu Okręgowego w tym zakresie (str. 12 uzasadnienia), a twierdzenia apelującego pełnomocnika domagającego się wyższej kwoty mają charakter jedynie polemiczny.

Wniosek

Pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od Skarbu Państwa

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

<p>na rzecz wnioskodawczyni J. S.:</p> <p>- odszkodowania w kwocie 190.000,00 zł tj. ponad zasądzoną już kwotę 10.000,00 zł,</p> <p>względnie</p> <p>- uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu.</p>			
<p>Zwiąże o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Skoro zarzut nie był zasadny, to wnioski sformułowane na jego podstawie także nie zasługiwały na uwzględnienie.</p>			
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>			
<p>4.1.</p>	<p>Brak</p>		
<p>Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności</p>			

ROZSTRZYGNIĘCIE**SĄDU
ODWOŁAWCZEGO**

5.

**1.7. Utrzymanie
w mocy wyroku
sądu pierwszej
instancji**

5.1.1.

Przedmiot
utrzymania w mocy

Zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni J. S. kwoty 350.000 złotych tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 10.000 złotych tytułem odszkodowania, jak również rozstrzygnięcie dotyczące kosztów postępowania.

Zwięźle o powodach
utrzymania w mocy

Przedstawiono je w pkt. 3.1 i 3.2 niniejszego uzasadnienia i tym samym nie ma potrzeby ich w tym miejscu powtarzać.

Dodać jedynie należy, że apelacja była wniesiona jedynie na korzyść wnioskodawczyni, a zasądzone już kwoty, jak również

<p>rozstrzygnięcie dotyczące kosztów postępowania, nie były skarżone w apelacji, nie budzą one wątpliwości i zastrzeżeń i tym samym brak było podstaw do ich zmiany czy uchylecia wyroku w tym zakresie z urzędu.</p>		
<p>1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>5.2.1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>	
<p>Zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że dodatkowo zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni J. S. 150.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, ponad kwotę zasądzoną w pkt I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 września 2021r.</p>		
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>		

<p>Przedstawione je w pkt. 3.1 niniejszego uzasadnienia i tym samym nie ma potrzeby ich w tym miejscu powtarzać. Zasądzone odsetki, to ustawowe odsetki za opóźnienie, o jakich mowa art. 481 § 1 i 2 k.c., biegnące od dnia wydania wyroku przez sąd odwoławczy.</p>			
<p>1.9. <i>Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</i></p>			
<p>1.1.7. <i>Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia</i></p>			
<p>5.3.1.1.1.</p>		<p># art. 439 k.p.k.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uchylecia</p>			
<p>5.3.1.2.1.</p>	<p>Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uchylecia</p>			
<p>5.3.1.3.1.</p>	<p>Konieczność umorzenia postępowania</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>	

Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
6. Koszty Procesu			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
III.	Ponieważ pełnomocnik, będący adwokatem, przedłożył na rozprawie odwoławczej spis kosztów		

poniesionych przez wnioskodawczynię w postępowaniu odwoławczym, który nie budził zastrzeżeń, zgodnie z tym spisem, w oparciu o przepisy art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i § 11 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U. poz. 1800 ze zm.), zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni J. S. poniesione przez nią koszty postępowania odwoławczego obejmujące zwrot kosztów dojazdu jej i pełnomocnika na rozprawę odwoławczą oraz zwrot kosztów ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym.

IV.

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991

	roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, obciążono Skarb Państwa kosztami postępowania odwoławczego.				
7. PODPIS					
<table border="1"> <tr> <td>Artur Bogusław</td> <td>Edyta</td> </tr> <tr> <td>Tomasz</td> <td>Gajgał</td> </tr> </table>	Artur Bogusław	Edyta	Tomasz	Gajgał	
Artur Bogusław	Edyta				
Tomasz	Gajgał				

1.11. Granice zaskarżenia	
Kolejny numer załącznika	1
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik wnioskodawczyni J. S., adwokat Ł. M.
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Rozstrzygnięcie z pkt I w części dotyczącej wysokości zadośćuczynienia ponad zasądzoną kwotę 350.000,00 zł i wysokości odszkodowania ponad zasądzoną kwotę 10.000,00 zł.
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia	
# na korzyść	# w całości

# na niekorzyść			
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia,		

	jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.1.1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana